

The Holy See

KATECHEZA OJCA ŚWIĘTEGO FRANCISZKA

AUDIENCJA GENERALNA

Aula Pawła VI

Środa, 10 stycznia 2024 r.

[Multimedia]

Poniższy tekst zawiera również części nieprzeczytane, które są uważane za wypowiedziane.

Wady i cnoty. 3. Łakomstw.

Drodzy Bracia i Siostry, dzień dobry!

Co na ten temat mówi nam Ewangelia? Spójrzmy na Jezusa. Jego pierwszy cud, na weselu w Kanie Galilejskiej, ujawnia Jego *sympatię dla ludzkich radości* — troszczy się On o to, aby uczta dobrze wypadła, i obdarza parę młodą dużą ilością bardzo dobrego wina. W całej swojej postudze Jezus jawi się jako prorok, bardzo różniący się od Chrzciciela. Jan jest znany ze swojej ascezy — jadł to, co znajdował na pustyni — Jezus natomiast jest Mesjaszem, którego często widzimy przy stole. Jego zachowanie wywołuje u niektórych zgorszenie, ponieważ nie tylko jest On łaskawy dla grzeszników, ale nawet z nimi jada; a ten gest pokazuje Jego pragnienie komunii i bliskości ze wszystkimi.

Jest jednak coś jeszcze. Choć postawa Jezusa w stosunku do żydowskich przepisów ujawnia Jego pełne podporządkowanie się Prawu, to jednak okazuje On zrozumienie dla swoich uczniów. Kiedy zostają przyłapani na gorącym uczynku, ponieważ są głodni i zrywają kłosa zboża w szabat, On ich usprawiedliwia, przypominając, że nawet król Dawid i jego towarzysze, kiedy znaleźli się w potrzebie, jedli chleby pokładne (por. Mk 2, 23-26). I Jezus ugruntowuje nową zasadę: goście weselni nie mogą pościć, dopóki pan młody jest z nimi; będą pościć, kiedy zabiorą im pana

młodego. Wszystko jest teraz odniesione do Jezusa. Kiedy On jest pośród nas, nie możemy się smucić; będziemy zaś pościć w godzinie Jego męki (por. Mk 2, 18-20). Jezus chce, abyśmy w Jego towarzystwie byli radośni — On jest Oblubieńcem Kościoła — ale chce też, abyśmy uczestniczyli w Jego cierpieniach, które są również cierpieniami maluczkich i ubogich.

Kolejny ważny aspekt — Jezus *obala rozróżnienie pokarmów czystych i pokarmów nieczystych*, które było rozróżnieniem ustanowionym przez prawo żydowskie. W rzeczywistości — naucza Jezus — nie to, co wchodzi do człowieka z zewnątrz, czyni go nieczystym, ale to, co pochodzi z jego serca. Mówiąc to, Jezus «uznał wszystkie potrawy za czyste» (Mk 7, 19). Dlatego w chrześcijaństwie nie ma nieczystych potraw. Musimy jednak zwrócić uwagę na aspekt wewnętrzny — nie na sam pokarm, ale na *nasz stosunek do niego*. Odnośnie do tego Jezus wyraźnie mówi, że tym, co decyduje, by tak powiedzieć, że dany pokarm jest dobry lub zły, nie jest sam pokarm, ale nasz stosunek do niego. A widzimy to, gdy jakaś osoba ma niewłaściwy stosunek do jedzenia. Patrzmy jak je — je w pośpiechu, jakby chcąc się nasycić, ale nigdy nie jest syta, nie ma właściwego stosunku do jedzenia, jest niewolnikiem jedzenia.

Ta dobra relacja, którą Jezus ustanowił w odniesieniu do odżywiania, powinna zostać na nowo odkryta i doceniona, zwłaszcza w społeczeństwach tak zwanego dobrobytu, w których ujawnia się wiele *dysproporcji* i *patologii*. Ludzie jedzą za dużo lub za mało. Często jada się w samotności. Zaburzenia odżywiania stają się powszechne: anoreksja, bulimia, otyłość... A medycyna i psychologia próbują przeciwdziałać złemu podejściu do jedzenia. Zła relacja z jedzeniem prowadzi do wszystkich tych chorób.

Są to choroby, często bardzo bolesne, które w większości są związane z udrękami psychiki i duszy. Jedzenie jest przejawem czegoś wewnętrznego — predyspozycji do równowagi lub nieumiarkowania; zdolności do dziękowania lub aroganckiego roszczenia do autonomii; empatii tych, którzy potrafią dzielić się jedzeniem z potrzebującymi, lub egoizmu tych, którzy gromadzą wszystko dla siebie. To pytanie jest bardzo ważne: powiedz mi, jak jesz, a powiem ci, jaką masz duszę. W sposobie jedzenia ujawnia się nasze wnętrze, nasze nawyki, nasze postawy psychiczne.

Starożytni ojcowie nazywali wadę łakomstwa «gastrimargia», co można przetłumaczyć jako «szaleństwo żołądka». Łakomstwo jest «szaleństwem żołądka». Jest też powiedzenie, które mówi, że powinniśmy jeść, aby żyć, a nie żyć, aby jeść. Łakomstwo jest wadą, która łączy się z jedną z naszych życiowych potrzeb, jak odżywianie. Uważajmy na to.

Jeśli interpretujemy je ze *społecznego* punktu widzenia, to łakomstwo jest prawdopodobnie najbardziej niebezpieczną wadą, która *zabija planetę*. Bowiem grzech tych, którzy ulegają pokusie zjedzenia kawałka tortu, nie powoduje, ogólnie rzecz biorąc, wielkich szkód; ale żarłoczność, z jaką od kilku stuleci rzucamy się na dobra planety, zagraża przyszłości każdego. Rzuciliśmy się na wszystko, by stać się panami wszystkiego, tymczasem wszystko zostało

powierzone naszej pieczy, a nie dla naszego wyzysku! To jest wielki grzech, szaleństwo żołądka — wyrzekliśmy się miana «ludzie», aby przyjąć inne: «konsumenci». I tak właśnie mówi się dziś w życiu społecznym: «konsumenci». Nawet nie zauważyliśmy, że ktoś zaczął nas tak nazywać. Zostaliśmy stworzeni, aby być mężczyznami i kobietami «eucharystycznymi», zdolnymi do dziękczynienia, powściągliwymi w korzystaniu z ziemi, a tymczasem istnieje niebezpieczeństwo, że staniemy się drapieżnikami. A teraz zdajemy sobie sprawę, że ta forma «łakomstwa» wyrządziła światu wiele zła. Prośmy Pana, aby pomógł nam na drodze wstrzeźliwości, aby rozmaite formy obżarstwa nie zawładnęły naszym życiem.

Pozdrawiam serdecznie Polaków. Na początku Nowego Roku ważne jest, aby pamiętać, że pokój, którego tak wszyscy pragniemy, rodzi się w sercu człowieka. Niech Maryja, Królowa pokoju, wspiera was, by wasze plany i decyzje wypływały z pragnienia dobra swojego, waszych rodzin, Ojczyzny i całego świata. Z serca wam błogosławię.

Wyrażajmy nieustannie naszą bliskość modlitewną drogiemu narodowi ukraińskiemu, tak bardzo umęczonemu, a także tym, którzy cierpią z powodu koszmaru wojny w Palestynie i Izraelu, a także w innych częściach świata. Módlmy się, módlmy się za tych ludzi, którzy są w stanie wojny, i módlmy się, aby Pan zasiał w sercach władz tych krajów ziarno pokoju.

Speaker:

Drodzy bracia i siostry, w naszym cyklu katechez o wadach i cnotach skupiamy się dzisiaj na wadzie *łakomstwa*. Co na ten temat mówi nam Ewangelia? Otóż Jezus, czyniąc pierwszy cud w Kanie Galilejskiej, obdarował młodą parę dużą ilością dobrego wina. W odróżnieniu od Jana Chrzciciela, często widzimy Go przy stole wśród grzeszników. Co więcej, podporządkowując się prawu żydowskiemu, Jezus nie sprzeciwił się uczniom, którzy w dzień szabatu, podobnie jak król Dawid i jego towarzysze, z głodu, zrywali kłosa pszenicy. Chrześcijaństwo nie skupia się też nad pokarmami czystymi i nieczystymi, lecz *na naszej relacji do nich*. Zostaliśmy stworzeni, aby być mężczyznami i kobietami „eucharystycznymi”, zdolnymi do dziękczynienia, powściągliwymi w korzystaniu z ziemi; my jednak przyjęliśmy postawę drapieżników, która wyrządziła wiele szkód nam i środowisku życia. Pozwólmy, aby Ewangelia uleczyła nas z łakomstwa osobistego i społecznego.

Santo Padre:

Saluto cordialmente i polacchi. All'inizio del nuovo anno, è importante ricordare che la pace, tanto voluta da tutti, nasce nel cuore dell'uomo. Maria, Regina della Pace, vi sostenga affinché i vostri progetti e le vostre decisioni nascano dal desiderio di bene per voi stessi, per le vostre famiglie, per la vostra Patria e per il mondo intero. Vi benedico di cuore.

Speaker:

Pozdrawiam serdecznie Polaków. Na początku Nowego Roku ważne jest, aby pamiętać, że pokój, którego tak wszyscy pragniemy, rodzi się w sercu człowieka. Niech Maryja, Królowa pokoju, wspiera was, by wasze plany i decyzje wpływały z pragnienia dobra swojego, waszych rodzin, Ojczyzny i całego świata. Z serca Wam błogosławię.

L'Osservatore Romano, Wydanie polskie 01 marca 2024 r.